

PENSIOENKRANT

Mei 2009

Redactioneel

Al vrij snel na het verschijnen van de eerste pensioenkrant ontvangt u nu al een tweede, speciale editie, die geheel is gewijd aan de belegging van uw pensioengelden. Of beter gezegd: die geheel is gewijd aan de veranderingen die daaromtrent op komst zijn. Als het goed is, hebt u daarover kort geleden al een brief met bijlagen ontvangen van Robeco.

Sommige onderdelen in deze krant zult u wellicht herkennen, omdat ze zijn afgeleid van de informatiebrochure van Robeco, die is terug te vinden op de website van Deloitte.

Bij de brief ontving u bovendien een formulier, waarmee u voor 17 juni 2009 een eventuele keuze kunt maken. Belangrijke informatie dus, vandaar ook deze pensioenkrant.

Hebt u de brief niet ontvangen, dan verzoeken wij u rechtstreeks contact op te nemen met

ROBECO

via telefoonnummer: **0800-8010**.

Veel informatie is ook terug te vinden op de website van Deloitte, www.deloitte.nl/pensioenfonds en op de website van Robeco, www.flexioen.nl.

Pensioenfonds Deloitte

Stortingsmix en service-niveaus aangepast

Per 1 juli 2009 vindt een aantal wijzigingen in uw pensioenregeling plaats. Het gaat daarbij om de wijze van beleggen van uw pensioengelden. Om te beginnen wordt de standaard stortingsmix voor de belegging van uw pensioengelden aangepast. Daarnaast wordt het aantal serviceniveaus teruggebracht van drie naar twee: Volledig beheer door Robeco en Eigen beheer door uzelf als deelnemer.

Het bestuur van het pensioenfonds heeft om verschillende redenen besloten om deze wijzigingen door te voeren. Voorop staat daarbij uiteraard uw belang, als deelnemer of oud-deelnemer.

Stortingsmix

De beslissing om de stortingsmix aan te passen werd ingegeven door het advies van Robeco, vanuit een strategische analyse van de beleggingen. Het bestuur wil graag het risico in de stortingsmix, naar mate de pensioering dichterbij komt, geleidelijker afbouwen. Dit past volgens het bestuur beter bij de zogeheten zorgplicht, die de Pensioenwet pensioenfonds oplegt. Bovendien wil het bestuur in de stortingsmix meer verscheidenheid aanbrengen door alternatieve beleggingen toe te voegen. Daarnaast was er praktische noodzaak tot aanpassing van het Life Cycle model, omdat de minimum toetredingsleeftijd is verlaagd van 25 naar 21 jaar. Daardoor werd het wenselijk een leeftijds categorie toe te voegen.

Flexioen

Het pensioenfonds heeft ten aanzien van de beleggingen gekozen voor het product Flexioen van Robeco. Flexioen staat voor Flexibel Individueel Pensioen. Als deelnemer kunt u bepalen of u uw pensioenpremies zelf wilt beleggen of dat u dat liever overlaat aan Robeco. U heeft in het eerste geval de mogelijkheid uw eigen afweging te maken tussen rendement en risico. U kunt ervoor kiezen om meer of juist minder risico te

lopen, met de daarbij behorende verwachte hogere dan wel lagere rendementen.

Serviceniveaus

Tot nu toe waren er drie serviceniveaus:

- Volledig beheer door Robeco volgens het Life Cycle principe;
- Gedeeltelijk beheer;
- Eigen beheer.

Flexioen van Robeco biedt in de pensioenregeling van Deloitte vanaf 1 juli 2009 slechts twee hoofdvormen van beleggen aan:

- Volledig beheer: door Robeco;
- Eigen beheer: zelf beleggen.

Wat moet u doen?

U reageert niet voor 17 juni 2009

Dat betekent dat u ermee akkoord gaat dat de belegde en toekomstige premies conform de nieuwe stortingsmix (elders in deze pensioenkrant toegelicht) worden belegd en dat uw portefeuille volledig door Robeco wordt beheerd. Nieuwe deelnemers worden bij opname in de pensioenregeling overigens standaard in Volledig beheer geplaatst.

U reageert wel voor 17 juni 2009

Dat doet u als u uw belegde premies niet wilt omzetten in de nieuwe stortingsmix, maar volledig Eigen beheer wenst. U stuurt het antwoordformulier, dat u ontving met de u toegezonden brief, ingevuld en ondertekend retour.

Volledig beheer volgens het Life Cycle principe met vernieuwde stortingsmix

Bij Volledig beheer (automatisch beleggen) laat u het beleggen volledig over aan de beleggingsexperts van Robeco. Zij hebben in overleg met het bestuur van Pensioenfonds Deloitte een stortingsmix vastgesteld. In deze stortingsmix is een evenwichtige verdeling over de verschillende beleggingscategorieën aangebracht, zodat er sprake is van voldoende risicospreiding. Verder wordt in de nieuwe stortingsmix het beleggingsrisico geleidelijker afgebouwd tot de pensioendatum.

In grote lijnen kent Volledig Beheer vier beleggingscategorieën, elk met een eigen risico- en rendementsprofiel.

Aandelen

Beleggen in ondernemingen of beleggingsfondsen. Ook vastgoedbeleggingen maken deel uit van deze categorie. Hoog risico, maar ook kans op een hoger rendement.

Obligaties

Beleggen in vastrentende waarden, waardepapieren met een vaste renteopbrengst. Meestal uitgegeven door overheden, maar ook bedrijfsobligaties maken deel uit van deze categorie. High Yield obligaties zijn bedrijfsobligaties die worden uitgegeven door bedrijven met een lagere kredietwaardigheid dan bij "gewone" bedrijfsobligaties. Tegenover dat hogere risico staat ook de kans op een hoger rendement. De categorie obligaties combineert een gemiddeld risico met een gemiddeld rendement.

Nieuw: Alternatieve beleggingen

Dit zijn beleggingsproducten waarvan het rendement niet één op één samenhangt met de koersontwikkelingen op traditionele obligatie- en aandelenmarkten. Alternatieve beleggingen kunnen daarom het risico- en rendementsprofiel van een beleggings-

portefeuille verbeteren. Er is gekozen voor twee vormen:

- Private Equity: de verzamelnaam voor aandelen of aandelengerelateerde beleggingen in niet-beursgenoteerde ondernemingen.
- Commodities: grondstoffen zoals energie, metalen en agrarische producten.

Alternatieve beleggingen kennen een hoger risico maar ook kans op hoger rendement.

Sparen

Risicoloos inleggen met een variabele rente op een Roparco spaarrekening.

Stortingsmix

Hoe hoger het risico van een beleggingscategorie, hoe hoger het verwachte rendement. Maar ook hoe groter de kans dat het werkelijke rendement sterk afwijkt van de verwachting. De stortingsmix geeft de verdeling per leeftijdscategorie over bovengenoemde beleggingscategorieën aan. Op basis van het Life Cycle principe zijn 8 leeftijdscategorieën gedefinieerd, waarin het beleggingsrisico steeds verder wordt afgebouwd. Hoe de stortingsmixen voor de verschillende leeftijdscategorieën er uitzien ziet u in de tabel op de volgende pagina.

Leeftijd

Uw leeftijd en dus de periode tot uw pensioenering bepaalt de stortingsmix. Voor deelnemers tot 25 jaar wordt een groot deel, 75%, in aandelen belegd, slechts 15% in obligaties en 10% in alternatieve beleggingen. Hoe dichter bij de pensioenleeftijd, des te meer wordt er gespaard en belegd in obligaties en des te minder wordt er belegd in aandelen. Voor deelnemers ouder dan 63 jaar wordt nog maar 5% belegd in aandelen, 20% in

Waarom geen Gedeeltelijk beheer meer?

Uit oogpunt van de wettelijke zorgplicht moet het pensioenfonds van deelnemers die zelf willen beleggen een beleggingsprofiel vaststellen en hen periodiek adviseren over de spreiding en afbouw van hun beleggingsrisico. Dit schrijft de Pensioenwet voor.

De uitvoering van de zorgplicht heeft het pensioenfonds uitbesteed aan Robeco. Alleen voor deelnemers die hebben gekozen voor Eigen beheer stelt Robeco namens het pensioenfonds een beleggingsprofiel vast. Het bestuur is echter van mening, dat ook voor deelnemers die hebben gekozen voor Gedeeltelijk beheer een beleggingsprofiel zou moeten worden vastgesteld.

Voor deelnemers met Gedeeltelijk beheer is de kans redelijk groot dat ze in de loop van de tijd vergelijkbare risico's kunnen lopen als deelnemers die hebben gekozen voor Eigen beheer. Dit wordt veroorzaakt doordat de feitelijke beleggingsportefeuille van de deelnemer in de loop van de tijd kan gaan afwijken van de voorgestelde, leeftijdsafhankelijke stortingsmix, als de deelnemer niet periodiek zijn beleggingsportefeuille aanpast.

Mix	Mix 1	Mix 2	Mix 3	Mix 4	Mix 5	Mix 6	Mix 7	Mix 8
Leeftijd	< 25	25-35	35-45	45-50	50-55	55-59	59-63	>63
Beleggingsfonds								
Aandelen								
Robeco Emerging Markets Equities	10 %	10 %	10 %	10 %	5%			
Robeco Property Equities	10 %	10 %	10 %	10 %	5%			
Robeco European Conservative Equities		5%	5%	5%	5%	5%	5%	
Robeco European Equities	25 %	20 %	15 %	10 %	10 %	5%		
Robeco	30 %	25 %	20 %	15 %	15 %	15 %	10 %	5%
Alternatieve beleggingen								
Robeco Listed Private Equity	5%	5%	5%	5%				
Robeco Commodities	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Obligaties								
Robeco High Yield Obligaties	10 %	10 %	10 %	10 %	5%			
Robeco Euro Global Bonds	5%	10 %	20 %	30 %	50 %	70 %	40 %	20 %
Liquiditeiten								
Roparco Flexioen							40 %	70 %
Totaal	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

obligaties, 5% in grondstoffen en maar liefst 70% wordt gespaard. Het beleggingsrisico wordt dus steeds verder afgebouwd. Dat gebeurt ook steeds verfijnder, de laatste 10 jaar in 3 stappen. Uw premies worden automatisch belegd conform de stortingsmix die bij uw leeftijd hoort. Op grond van de Pensioenwet toetst Robeco jaarlijks of uw beleggingen nog in overeenstemming zijn

met deze stortingsmix. Is dat niet het geval, dan past Robeco uw portefeuille automatisch aan. Daarbij worden geen aan- of verkoopkosten gehanteerd. Als de posities in de verschillende beleggingscategorieën minder dan 10% afwijken van de voor u geldende stortingsmix, wordt de portefeuille niet aangepast. Dit voorkomt veel kleine transacties binnen uw portefeuille.

Eigen beheer: Robeco adviseert, maar u beslist

Kiest u voor Eigen beheer, dan dient u een aantal vragen te beantwoorden. Het pensioenfonds is verplicht u te adviseren over de spreiding van de beleggingen in relatie tot de duur van de periode tot de pensioendatum. De wettelijk verplichte vragen gaan over uw financiële doelstelling en positie, in welke mate u risico wilt lopen en uw kennis van en ervaring met beleggen.

Beleggingsprofiel

De antwoorden gebruikt Robeco om namens het pensioenfonds uw beleggingsprofiel vast te stellen. Het maakt immers nogal wat uit of u juist zeer defensief, neutraal of zeer

offensief wilt beleggen. Robeco analyseert jaarlijks of uw beleggingsportefeuille aangepast zou moeten worden in het licht van de door het pensioenfonds gekozen stortingsmix in combinatie met uw beleggingshorizon en adviseert u daarover.

Eigen verantwoordelijkheid

U beslist zelf waarin u belegt en wanneer u switcht. U heeft immers aangegeven dat u de verantwoordelijkheid voor de beleggingen liever zelf wilt dragen. Robeco zal u dan ook alleen adviseren. U kunt afwijken van het advies van Robeco, maar u blijft zelf verantwoordelijk voor de wijze van beleggen.

Voornaamste kenmerken van Volledig beheer en Eigen beheer:

Volledig beheer

- gemak: u hoeft niets te doen;
- u profiteert van de kennis en ervaring van de beleggings-experts van Robeco;
- automatische risicobeperking: aangepaste stortingsmix naarmate uw pensioendatum nadert.

Eigen beheer

- u bent actief bezig met uw pensioenregeling;
- u draagt zelf de volledige verantwoordelijkheid voor uw fondskeuze;
- voorwaarde: u vult een vragenlijst in ter bepaling van uw beleggingsprofiel;
- Robeco voert jaarlijks een toets uit van uw feitelijke beleggingen ten opzichte van de door het pensioenfonds vastgestelde, leeftijdsafhankelijke stortingsmix. U ontvangt telkens rond uw verjaardag een advies, dat is gebaseerd op die toets.

U vraagt, wij antwoorden

Is het niet risicovol om in alternatieve beleggingen te stappen?

De toevoeging van alternatieve beleggingen heeft tot gevolg dat de portefeuille meer gespreid belegd is en kan leiden tot een hoger rendement.

Kan ik ook andere beleggingsfondsen buiten Robeco kiezen?

Nee, dat is (nog) niet mogelijk vanwege de complianceregels van Deloitte. Er kunnen namelijk tegenstrijdige belangen ontstaan met ondernemingen waar medewerkers van Deloitte werkzaamheden verrichten. Het bestuur is overigens wel op zoek naar een oplossing hiervoor.

Past het pensioenfonds mijn portefeuille automatisch aan, ook al zou dat leiden tot aan- of verkopen op een ongunstig moment?

Wanneer de posities in de verschillende beleggingscategorieën minder dan 10% afwijken van de voor u geldende stortingsmix, wordt de portefeuille niet aangepast. Bij meer dan 10% dus wel.

Kan ik ook alleen de stortingsmix van mijn toekomstige premies aanpassen?

Ja, u kunt er ook voor kiezen uitsluitend de toekomstige premies volgens een nieuwe stortingsmix te beleggen. Ook dan stapt u over naar Eigen beheer. Dit kan alleen als u een wijzigingsformulier en de vragenlijst Beleggingsprofiel Flexioen invult. Met de antwoorden op de vragenlijst bepaalt Robeco

uw beleggingsprofiel. Op basis van dit profiel wordt u indien gewenst geadviseerd over een eventuele aanpassing van uw beleggingen. Uw beleggingen worden jaarlijks getoetst aan de stortingsmix van het pensioenfonds.

Wat is het rentepercentage op de spaarrekening van Roparco?

Het rentepercentage bij Roparco bedraagt momenteel 3,3%. Dit kan echter tussentijds wijzigen.

Hoe weet ik wat op dit moment de waarde van mijn opgebouwde pensioenaanspraken is?

Als actief deelnemer ontvangt u van Robeco iedere maand een overzicht van uw participaties en de bijbehorende waarde van uw portefeuille.

Kan ik switchen van Volledig beheer door Robeco naar beleggen in Eigen beheer?

Ja, u neemt dan de verantwoordelijkheid voor de beleggingen van Robeco over. Dit kan door een wijzigingsformulier en de vragenlijst 'Beleggingsprofiel Flexioen' in te vullen. Met de antwoorden bepaalt Robeco uw beleggingsprofiel. Op basis van dit profiel wordt u indien gewenst geadviseerd over een eventuele aanpassing van uw beleggingen. Uw beleggingen worden jaarlijks getoetst aan de stortingsmix van het fonds.

Kan ik switchen van beleggen in Eigen Beheer naar Volledig beheer door Robeco?

Ja, Robeco neemt dan de verantwoordelijkheid voor de beleggingen van u over. Premies worden automatisch belegd conform de bij uw leeftijd behorende stortingsmix. En ook uw beleggingen worden op basis hiervan automatisch aangepast. Ook dit kunt u doorgeven door een wijzigingsformulier aan Robeco te sturen.

Als ik gekozen heb voor Eigen beheer, dus zelf beleggen, hoe vaak kan ik dan switchen en wat kost mij dat?

U kunt op dagbasis switchen, wanneer het u uitkomt. Er zijn geen kosten aan verbonden.

Pensioenfonds Deloitte

Postadres: Postbus 11
2280 AA Rijswijk

Bezoekadres: Burg. Elsenlaan 321
2282 MZ Rijswijk

Telefoon: 070 - 33 66 380
Fax: 070 - 33 68 100

E-mail:
pensioenfondsdeloitte@
ao-fondsmanagement.nl

Websites:
www.deloitte.nl/pensioenfonds
www.flexioen.nl

Met vragen over uw beleggings-
portefeuille kunt u terecht bij

ROBECO

Telefoon: 0800 - 8010